

Arkivsak-dok. 200705201-48
Arkivkode C33
Saksbehandler Bernt M. Tordhol

Saksgang
Fylkesutvalget
Fylkestinget

Møtedato
26.1.2010
9.2.2010

ETABLERING AV TEATER INNLANDET AS - VEDTEKTER, GRUNNPRINSIPPER, GRUNNORGANISERING OG ØKONOMISKE RAMMER

Forslag til

VEDTAK

1. Teater Innlandet AS etableres 01.04.2010 med Hedmark fylkeskommune og Oppland fylkeskommune som eiere med 50% eierandel hver.
2. Det fremlagte forslag til vedtekter for selskapet Teater Innlandet AS godkjennes. Eierne dekker utgiftene til stifting av selskapet særskilt.
3. Fylkestinget gir sin tilslutning til de foreslåtte grunnprinsippene for Teater Innlandet som profesjonell scenekunstinstusjon i Innlandet og forslaget til grunnorganisering av teatrets virksomhet.
4. Fylkestinget godkjenner et netto budsjett på 26 697 000 kroner (det vil si summen av tilskudd fra staten og de to fylkeskommunene) som øvre økonomisk ramme for planlegging av teaterdriften i 2010. Av dette bevilger hver av fylkeskommunene et tilskudd på 4 004 500 kroner. Dette blir også planleggingsrammen for teaterdriften i 2011.

Det faste styret må vurdere det samlede stillingsbehovet ved teatret og foreta nyansettelser og kontraktsinngåelser i samsvar med dette innenfor tildelt økonomisk ramme.

Dersom endelig plan og budsjett for 2010 viser at hele den økonomiske rammen ikke blir utnyttet, vil eierne i samråd med styret for Teater Innlandet omgående ta opp med Kultur- og kirke departementet spørsmålet om å få benytte restbeløpet til nyinvesteringer eller at det kan overføres til styrking av driften i 2011.

Bernt M. Tordhol
fylkesrådmann

Vedlegg:
Etablering av Teater Innlandet AS – Innstilling fra interimsstyret for Teater Innlandet

SAKSINNSTILLING

Interimsstyret for Teater Innlandet la 15.01.2010 frem innstilling om **”Etablering av Teater Innlandet AS”**.

Interimsstyrets synspunkter og forslag av prinsipiell karakter kan oppsummeres slik:

- Interimsstyret har lagt til grunn for sitt arbeid at Teater Innlandet skal etableres som en ny profesjonell scenekunstinstitusjon i Innlandet. Interimsstyret har sett det som et særlig ansvar å planlegge overgangen fra Hedmark Teater til Teater Innlandet.
- Interimsstyret har gjennom hele sitt arbeid lagt stor vekt på grensedragning mellom den rolle Teater Innlandet skal ha i Innlandets kulturpolitikk generelt og i scenekunstpolitikken spesielt og den kunstneriske frihet teatret må ha som skapende scenekunstinstitusjon.
- Interimsstyret har sett det som sin oppgave å berede grunnen for en scenekunstinstitusjon på høyt kunstnerisk nivå mens det er det faste styret og teatersjefen som skal gi teatret innhold og kunstnerisk identitet.
- Interimsstyret legger til grunn at Teater Innlandet skal organiseres som aksjeselskap og ber fylkestingene stadfeste dette. Det foreslås at selskapet etableres med de to fylkeskommunene som eneste eiere. Interimsstyret mener teatret er best tjent med et lite styre og forslår et styre med fem medlemmer og med en teatersjef som teatrets øverste leder med både det administrative og kunstneriske ansvaret.
- Interimsstyret søker å legge til rette for at Teater Innlandet kan gi befolkningen i Innlandet et tilbud om profesjonell scenekunst på høyt kunstnerisk nivå. Det skal være en scenekunstinstitusjon Innlandets befolkning er stolt av og søker til for å få rike og utfordrende kunstopplevelser. Et mål for Teater Innlandet bør være å bygge en kunstnerisk identitet som plasserer teatret inn som en betydningsfull nasjonal scenekunstinstitusjon.
- Interimsstyret er opptatt av at Teater Innlandet inngår som sentral brikke i en helhetlig politikk for produksjon og formidling av scenekunst i Innlandet. I dette bildet forutsetter interimsstyret at også frie sceniske kompanier skal være viktige leverandører av profesjonell scenekunst både på selvstendig grunnlag og i samarbeid med Teater Innlandet.
- Det er en sammenheng mellom et teaters innhold og form og måten virksomheten organiseres på. Interimsstyret foreslår en grunnorganisering av Teater Innlandet der teatrets egne produksjoner og eksterne produksjoner (samarbeidsproduksjoner) sidestilles. Det forutsettes ikke fast ansatt kunstnerisk personell. Skuespillere kontraheres. Det må være det faste styrets oppgave å utarbeide en endelig organisasjonsmodell med bemanningsplan.
- Skal Teater Innlandet ha de kunstneriske ambisjoner interimsstyret mener det bør ha, må det få økonomiske rammevilkår som gjør dette mulig. Sett i forhold til andre sammenlignbare regionteatre, bør et samlet offentlig tilskudd i størrelsesorden 27 mill kroner være et utgangspunkt. Dette tilsvarer et statstilskudd på det nivå det er gitt tilsagn til for 2010, avrundet 18.7 mill kroner, og tilskudd fra hver av fylkeskommunene med 4.005 mill kroner. Året 2010 blir et overgangsår der det forutsettes gjort tilpasninger både i programplanlegging/-gjennomføring og budsjett.
- Interimsstyret har med tilslutning fra styret for Hedmark Teater gjort vedtak om at overgangen fra Hedmark Teater til Teater Innlandet skal behandles som virksomhetsoverdragelse.

For øvrig vises til interimsstyrets innstilling om etablering av Teater Innlandet AS som følger vedlagt. Her er også mandatet for interimsstyret gjengitt.

Generelle vurderinger

Interimsstyret har i sin innstilling gjort to typer grensedragning:

- Grensen mellom politiske føringer og kunstnerisk frihet
- Grensen mellom interimsstyrets rolle som tilrettelegger og det faste styrets rolle som driftsstyre

Det er i Norge en lang tradisjon for at kunstinstitusjoner har stor selvråderett og spesielt i spørsmål som kan ha betydning for det kunstneriske innhold. Dette gjelder selv der driften i hovedsak finansieres ved offentlige tilskudd. Interimsstyret har begrenset seg til kun å anbefale politiske føringer på det helt overordnede plan. Likeledes har interimsstyret lagt opp til stort handlingsrom for det faste styret, men inviterer fylkestingene til å vedta noen grunnprinsipper for teatrets rolle og organisering. Etter fylkesrådmannens/fylkesrådets oppfatning synes interimsstyret å ha funnet en rimelig balanse mellom de ulike hensynene.

Innstillingen gjennomføres av en oppfatning om at Teater Innlandet skal være en utadrettet institusjon som både skal skape egne produksjoner og samarbeide med det frie profesjonelle scenekunstmiljøet. Teatret skal også spille en samfunnsrolle ved å være en stimulerende aktør i Innlandets kunst- og kulturliv. Innenfor scenekunsten er det en trend at grensene mellom det institusjonelle og frie feltet svekkes. Likeledes blir samarbeidsprosjekter mellom ulike kunstuttrykk vanligere. Fylkesrådmannen/fylkesrådet mener interimsstyret gjennom sine forslag legger til rette for at Teater Innlandet kan ta del i denne utviklingen. Interimsstyrets forslag til vedtekter foreslår en formålsparagraf som understøtter dette.

Det kan reises spørsmål ved om fylkestingene bør mene noe om hvordan virksomheten ved Teater Innlandet skal organiseres. Fylkesrådmannen/fylkesdirektøren er enig med interimsstyret i at endelig organisasjonsmodell med bemanningsplan for institusjonen må være en oppgave for det faste styret/teatersjef å utarbeide. Når interimsstyret inviterer fylkestingene til å gi sin tilslutning til en grunnorganisering, synes hovedbegrunnelsen å være et ønske om å tydeliggjøre at egne produksjoner og eksterne produksjoner har likeverd. Dette er et viktig prinsipp og fylkesrådmannen/fylkesrådet tiltrer derfor interimsstyrets anbefaling.

Interimsstyret foreslår et styre på fem representanter der hovedbegrunnelsen er ønsket om et effektivt styre. Men et styre må som kollegium også ha den kompetansebredde som kreves for at styret kan løse sine oppgaver på en fullgod måte. Det kan reises spørsmål ved om et så lite styre kan oppfylle dette kravet. Ett alternativ kan være flere medlemmer i styret. Et annet alternativ kan være i vedtektene å fastsette en øvre og nedre ramme for antall styremedlemmer. Fylkesrådmannen/fylkesrådet ser ikke at noen av alternativene har klare fortrinn fremfor det interimsstyret foreslår. Det viktigste vil være å få oppnevnt et godt styre.

Det foreslås at Teater Innlandet skal ha en aksjekapital på 1 mill kroner. Dette er et relativt høyt beløp. Men sett i forhold til et årsbudsjett i selskapet på rundt 30 mill kroner, er forslaget ikke urimelig høyt.

Det må være et rimelig samsvar mellom de ambisjonene eierne skal ha for Teater Innlandet og de økonomiske rammevilkår teatret får. Interimsstyret har skissert et høyt ambisjonsnivå. Med en arbeidsintensiv virksomhet som teaterdrift er, gir dette kostnadmessige utslag. Sammenlignet med andre regionteatre og hensyn tatt til at teateret får et stort turnèdistrikt, er et årlig driftsbudsjett som skissert ikke spesielt høyt – et driftsbudsjett som betinger årlig tilskudd fra fylkeskommunene i størrelsesorden 4 mill kroner. Senker fylkeskommunene sine tilskudd, vil det med en 70/30 fordeling mellom stat og region gi stor totaleffekt. Skal Teater Innlandet etableres som en scenekunstinstitusjon med ambisjoner om å hevde seg på nasjonalt nivå, er det ikke mulig å dempe de økonomiske rammevilkårene vesentlig. Fylkesrådmannen/fylkesrådet kan heller ikke se at Innlandets befolkning er tjent med et redusert Teater Innlandet.

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen vil gi gode tilbakemeldinger til interimsstyrets arbeid som forberedelse til eventuell etablering av "Teater Innlandet". Det vurderes slik at interimsstyret har svart på fylkestingenes vedtak i møte 18.03.09 og gitt mandat. Ambisjonen var å etablere Teater Innlandet fra 01.01.10. Det tok tid å få etablert interimsstyret, og forsinkelsen skyldes dette alene.

Fylkesrådmannen skal selvsagt ikke gi noen eksakt vurdering av interimsstyrets anbefalinger ettersom dette er et arbeid med utgangspunkt i fylkestingenes vedtak og gitt mandat. Vurderingene vil derfor være av mer generell karakter. Interimsstyrets anbefalinger fremmes derfor som grunnlag for fylkestingets behandling. Fylkesrådmannen vil likevel tillate seg å gi noen vurderinger som enkeltstående og i sum frarår etableringen.

I tillegg til interimsstyret anbefalinger knyttet til eventuell etablering av Teater Innlandet, skal det med utgangspunkt i fylkestingenes vedtak, legges fram en scenekunstmelding. Denne vil bli lagt fram for politisk behandling så snart som mulig. Det har vært vanskelig å parallellarbeide begge utredningene. Scenekunstmeldingen skal i tillegg sendes på høring. Scenekunstmeldingen utvikles av de to fylkeskommunene.

Fylkesrådmannen er tilfreds med interimsstyrets anbefalinger om løsninger for et eventuelt Teater Innlandet.

Fylkesrådmannen vil likevel ikke tilrå etablering av "Det nye teateret for Innlandet", til tross for de innledende generelle vurderingene. Dette begrunnes som følger;

- Etter fylkestingenes vedtak om etablering av Teater Innlandet og opprettelsen av et forberedende interimsstyre, har de økonomiske forutsetningene endret seg i betydelig grad.

Fylkestinget vedtok i desember 2009 Regionalt handlingsprogram for 2010 og økonomiplan for de påfølgende år. Budsjettet for 2010 ble saldert ved bruk av fond. Fylkestingets vedtak konkluderte med en bestilling til fylkesutvalget om å arbeide fram en økonomi som gir grunnlag for å fremme et Regionalt handlingsprogram for 2011 i balanse, uten bruk av fond. Midler til Teater Innlandet er ikke innarbeidet i budsjettet for 2010, og vil i friske penger, i den grad en skal respondere i omfang statens økte bidrag, bety anslagsvis 4,0 millioner kr. I sum vil dette bety et vesentlig vanskeligere arbeid med å fremme et budsjett i balanse for 2011. I den grad midlene skal tas over kulturbudsjettets ramme, vil dette få svært store følger for de øvrige kulturaktivitetene.

- Det er gjennomført en bred prosess for utvikling av en regional planstrategi for Oppland, med besøk og involvering av samtlige 26 kommuner/kommunestyre samt regionale statlige instanser. Fire hovedutfordringer peker seg ut; befolkningsutviklingen (attraksjon og konkurransekraft), kompetanse, bruk-vern og klima og miljø. Dette er konkretisert gjennom vedtatt RHP 2010. Det er her synliggjort betydelige satsningsområder for å møte utfordringene i Opplandssamfunnet. Dette er satsninger som vil være ressurskrevende og som vil kreve store omstillingsevner både i forhold til økonomi, organisering og prioritering. Fylkesrådmannen mener etableringen av Teater Innlandet ikke vil besvare planstrategiens og RHP`s utfordringer, og mener ressursene kan anvendes mer målrettet.

- Det kan være en svakhet å være det eneste fylket i landet uten en profesjonell teaterinstitusjon. Skulle ikke Teater Innlandet bli etablert, er det tross alt teater- og scenekunsttilbud både innen fylket, oppsøkende teatertilbud, andre scenekunstmiljøer og ikke minst tilgangen til og nærheten til de profesjonelle teater og scenekunstmiljøene Oslo og øvrig omland i alle retninger. Reiseavstandene må sies å være akseptable. Det må også understrekes at Oppland gjennom sin egen modell har utviklet et desentralisert kunstliv som både styrker mulighetene for at kunstnere kan bo og virke i dette fylket og samtidig legger til rette for samhandling mellom de profesjonelle miljøene og de lokale utøverne/talentene og fylkets stedsspesifikke kulturelle identitet; natur, folkekunst/musikk og historier. Det er av avgjørende betydning at disse miljøene og mulighetene styrkes også i fremtiden.